

GreenInCities Helsinki

Longinojanpuiston luontoselvitys

2025

Tiivistelmä

Sisällys

1.

Tiivistelmä

2.

Ekologinen tila

3.

Vieraslajit

4.

**Suojellut
eläinlajit**

1. Tiivistelmä

Tiivistelmä

Kesällä 2025 tehtyjen luontoselvitysten perusteella Helsingin Malmilla sijaitseva Longinojanpuisto ja Longinojan uoman ympäristöineen ovat luontoarvoiltaan pääasiassa tavanomaista ja monin osin kulttuurivaikutteista. Arvokkaimmat kohteet sijoittuvat selvitysalueen läntiseen osaan, jossa uomaa ympäröi erilaisia lehtoluontotyyppejä. Longinojan uoma itsessään lukeutuu uhanalaisiin luontotyyppeihin, mutta sen edustavuus ja luonnontilaisuus vaihtelee sen eri osissa. Läntiseltä osuudelta havaittiin monimuotoisempaa vesikasvillisuutta ja muuta lajistoa kuin itäiseltä puiston osuudelta. Puiston osuudella uoman ympäristö on avointa niitty- ja peltomaisemaa, jolta pölyttäjäselvityksessä havaittiin uhanalaisuusluokituksestaan silmälläpidettäviä (NT) sekä harvinaisia ja paikoittain esiintyviä mehiläis- ja perhoslajeja. Pölyttäjäselvityksen yhteydessä alueelta havaittiin myös EU:n luontodirektiivillä tiukasti suojeltu idänkirsi-korento.

Kartoituksen yhteydessä arvioitiin toimenpiteitä, joilla Longinojanpuiston ja Longinojan monimuotoisuutta voitaisiin lisätä. Uoman varren monimuotoisuutta voidaan parantaa esimerkiksi ympäröivää puustoa ja kasvillisuutta kehittämällä. Selvityksessä havaittiin esimerkiksi useita haitallisia vieraskasvilajeja, jotka tulee huomioida alueen hoidossa ja kehittämisessä. Liito-oravayhteyden kehittäminen uoman varressa voi tukea myös alueen muuta luontoa luoden esimerkiksi uoman varteen varjostusta.

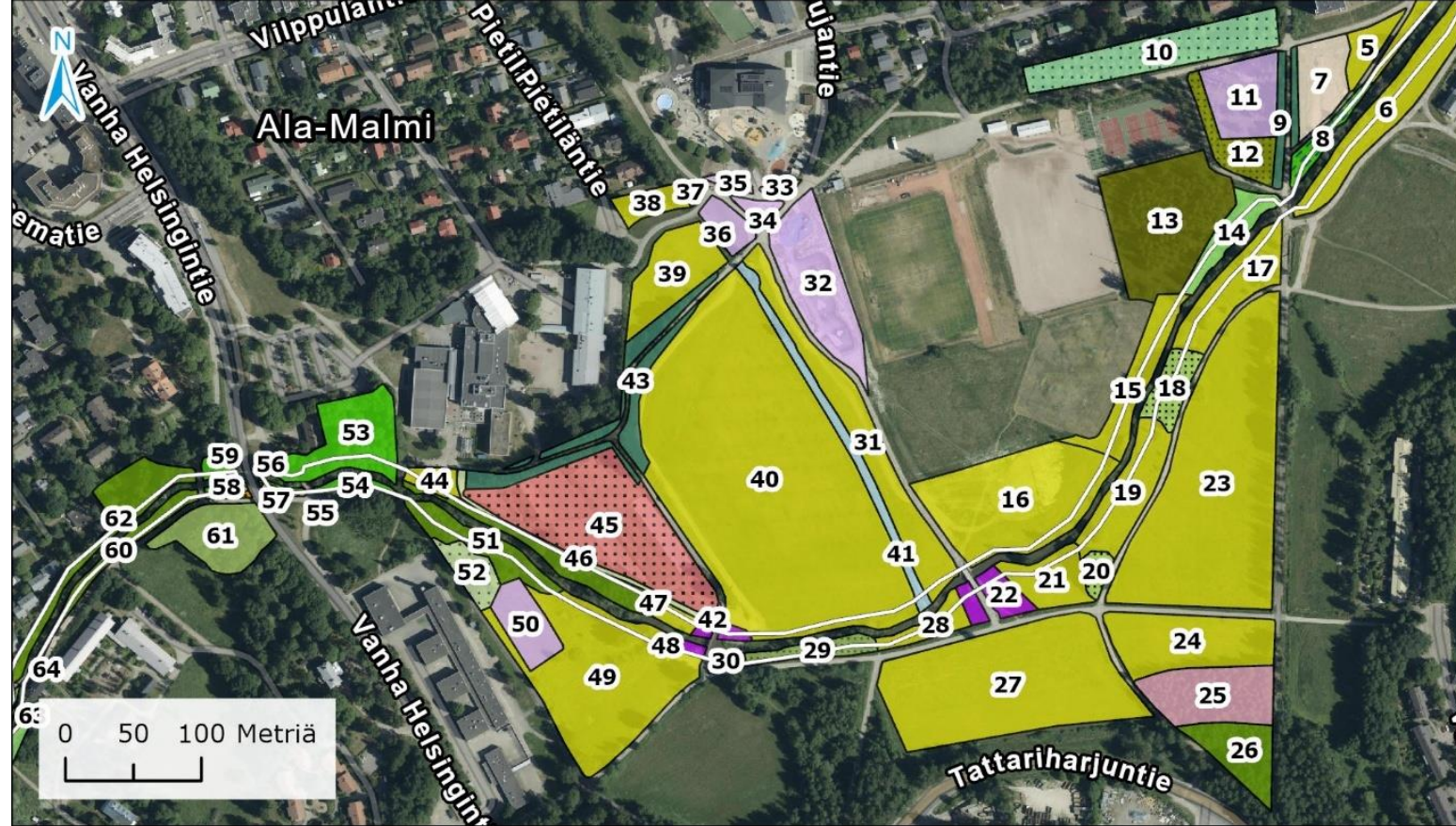
2. Ekologinen tila

Luontotyypit

Longinojanpuiston luontotyypit täyttävät LuTU-luokittelun tyyppikriteerit huonosti. Kaikkiaan 52 luontotyyppistä vain kolme kuviota (kuviot 14, 26 ja 51) voitiin lukea kriteerien mukaisiksi luontotyypeiksi. Näistä kaksi, kuviot 26 & 51 (Kuva 2-5 ja Kuva 2-6), määriteltiin luokittelun **mukaisesti tuoreiksi runsasravinteisiksi lehdoiksi** (uhanalaisuusluokka EN) ja yksi, kuvio 14, **jokien rantapensaikoiksi** (uhanalaisuusluokka LC). Kuviot eivät kuitenkaan nykytilassaan ole erityisen edustavia.

Kaikki muut kuviot luokiteltiin vapaamuotoisesti LuTU-luokittelun tyyppejä ja lähtötietona saatua hoitotapaluokitusta **mukaillen erilaisiksi niittytyypeiksi ja lehtomaisen metsittymissukcession eri vaiheissa oleviksi vanhoiksi niitty- ja peltokuvioiksi**. Lisäksi alueen koillisreunaan rajattiin yksi lehtokuvio, kuvio 10 (Kuva 2-7), jonka tarkka tyyppimääritys jätettiin alueen vahvan kulttuurivaikutteisuuden ja runsaan niittykasvillisuuden takia tekemättä. Varttuessaan ja saadessaan kehittyä kaikki alueen metsäiset kuviot tulevat muuttumaan maan ravinteisuuden ja kosteusolosuhteiden vuoksi lehdoiksi, joiden on mahdollista kehittyä edustavuudeltaan arvokkaiksi.

Luontotyypit

Luontotyypit

- Jokien rantapensaikot (LuTU)
- Tuore keskiravinteinen lehto (LuTU)
- Tuore runsravinteinen lehto (LuTU)
- Vaahteralehto (LuTU)
- Vuorijalavalehto (LuTU)
- Avoin puisto (RyTY)
- Ruderaatti (RyTY)

- Viljelypalsta (RyTY)
- Kukkaistutus (RyTY)
- Tien reunan puustoinen vyöhyke (RyTY)
- Pengeralue (RyTY)
- Heinäniitty
- Metsitetty pelto
- Metsittynyt niitty
- Metsittynyt ruohoniitty
- Metsittyvä niitty

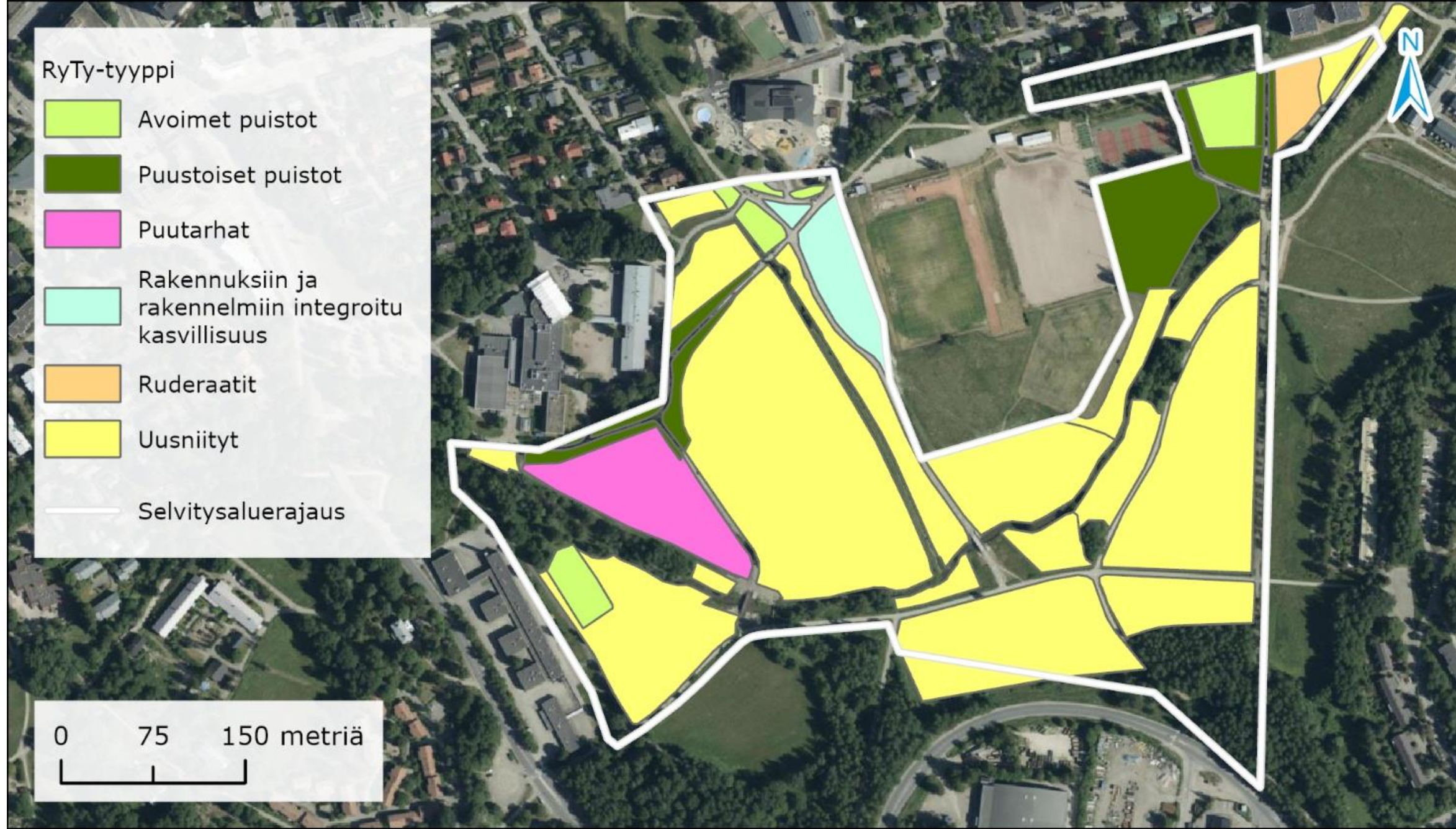
- Metsittyvä suuruhoalue
- Oja
- Pienruohovaltainen niitty
- Ruohoniitty
- Kulttuurivaikutteinen lehto
- Metsittyvä pelto
- Kulunut alue
- Luonnonsuojelualueohjelman rajaus

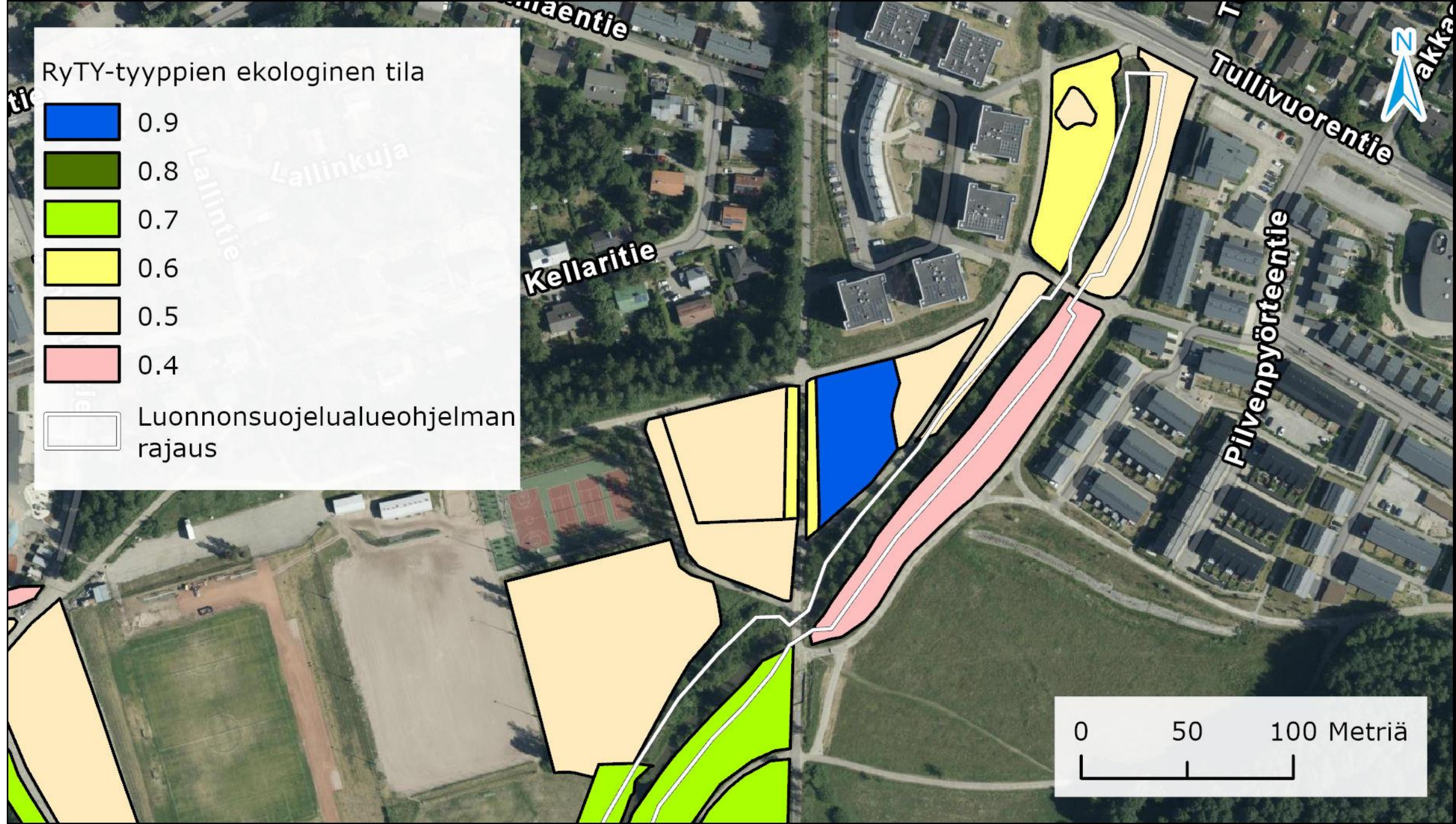
Rakennetun ympäristön luontotyypit

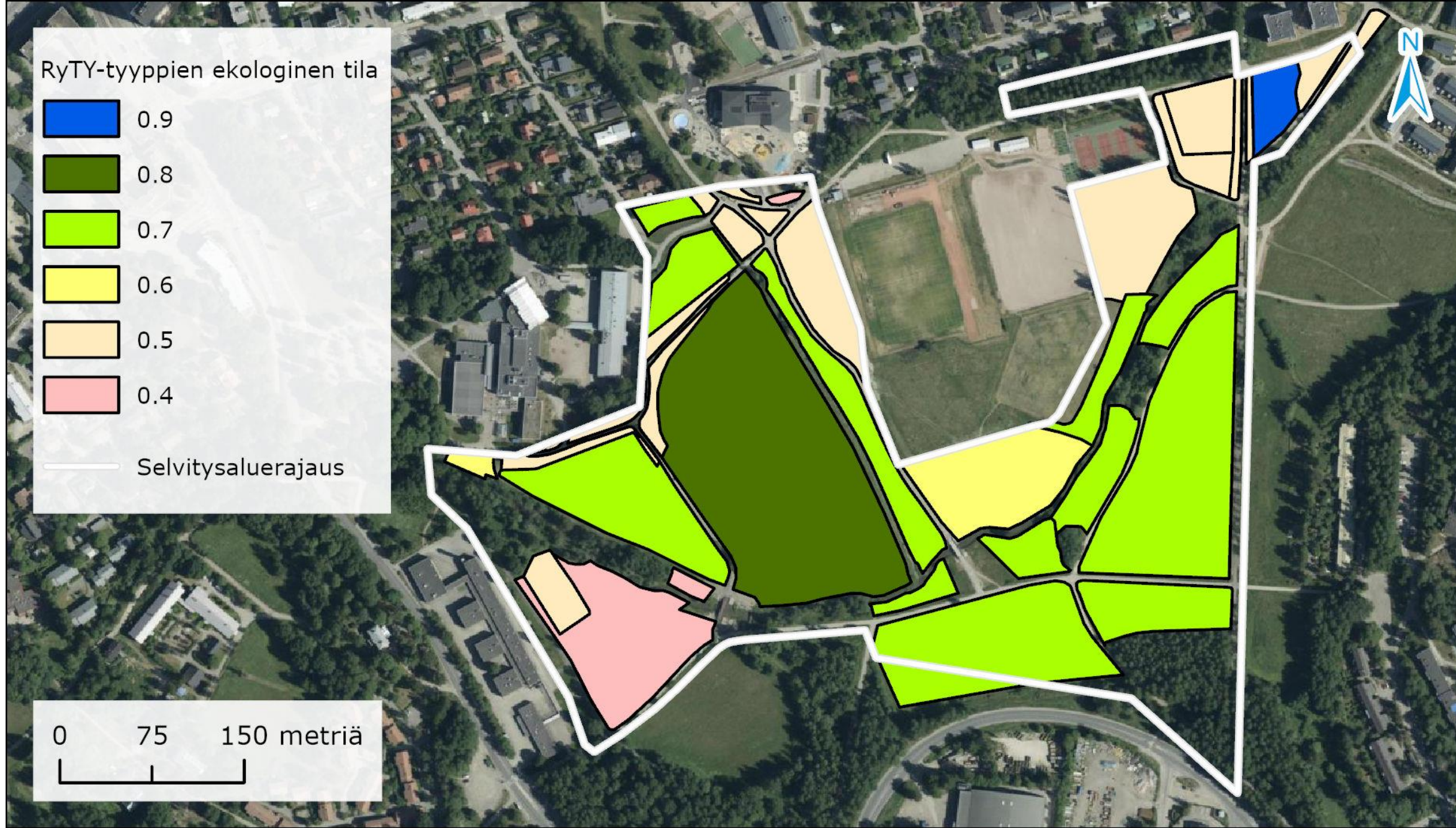
Rakennetun ympäristön luontotyypit (lyh. RyTy) on uusi kaupunkimaisen ympäristön luokittelu. Sillä pyritään kuvaamaan kulttuurivaikutteisten ympäristöjen luonnon monimuotoisuutta ja luontoarvoja. Ryty-luokitusta kehitetään parhaillaan, ja Longinojanpuisto on ollut yksi arviointikohde, jossa uutta menetelmään on koekäytetty.

RyTY -luontotyyppien ekologinen tila arvioitiin asteikolla 0,1–1. Ekologisen tilan arvo vaihteli selvitysalueen eri osien välillä. Longinojanpuiston alueella RyTY-kuvioiden ekologinen tila on keskimäärin korkeampi — suurin osa puiston RyTY-kuvioista on kohtalaisessa ekologisessa tilassa, mittariasteikolla 0,6 tai 0,7 johtuen monimuotoisesta kasvilajistosta ja vähäisestä vieraslajien määrästä kuvioilla. Parhaat ekologisen tilan pisteet alueella saivat kaksi kuviota: koilliskulman ruderaatti, jonka rakennepiirteet ja kasvilajisto vastasivat korkean ekologisen tilan kriteerejä, sekä frisbee golf -radan sisältävä niittykuvio.

Kyseinen niittykuvio sai arvioinnissa muita uusniittyjä korkeamman ekologisen tilan luokan, vaihtelevien rakennepiirteidensä perusteella. Heikoimmat pisteet saivat selvitysalueen lounaiskulman kaksi uusniittykuviota. Niiden ekologisen tilan pisteitä laskivat monipuolisesta lajistosta huolimatta alueella esiintyvät vieraslajit, joita oli kuvioilla joko useita lajeja tai laajoina esiintyminä. Matalat pisteet sai myös Filpuksenpuiston viereinen avoin nurmikkoinen puistoalue päiväkodin pihan vieressä. Alueen pisteitä muihin kuvioihin verrattuna laski sen itä-länsi-suuntaus. (Etelä-lounas-suuntaus tuottaa korkeampia pisteitä.)

Hyönteislaskenta

Kuvaaja Jani Järvi

Longinojanpuisto tarjoaa selvityksen perusteella kymmenille niityillä esiintyville ja jopa harvinaisille sekä silmälläpidettäville pölyttäjälajeille elinympäristön. Runsaskukkaiset niittylohkot, pientareet ja istutusalueet sekä ojaympäristön pajut tarjoavat aikuisille pölyttäjille kukkaravintoa, kun taas paikoin ränsistyneet pajukot ja puiston metsiköiden kelo- ja lahoppuut sekä paljaan maan alueet polkujen pientareilla ja muualla tarjoavat pölyttäjille pesäpaikkoja. Niityillä kasvaa myös runsaasti esimerkiksi perhosten toukkien ravintokasveja ja Longinojan hitaasti virtaava vesiympäristö tarjoaa vedessä viihtyville kukkakärpäslajien toukille elinympäristöä.

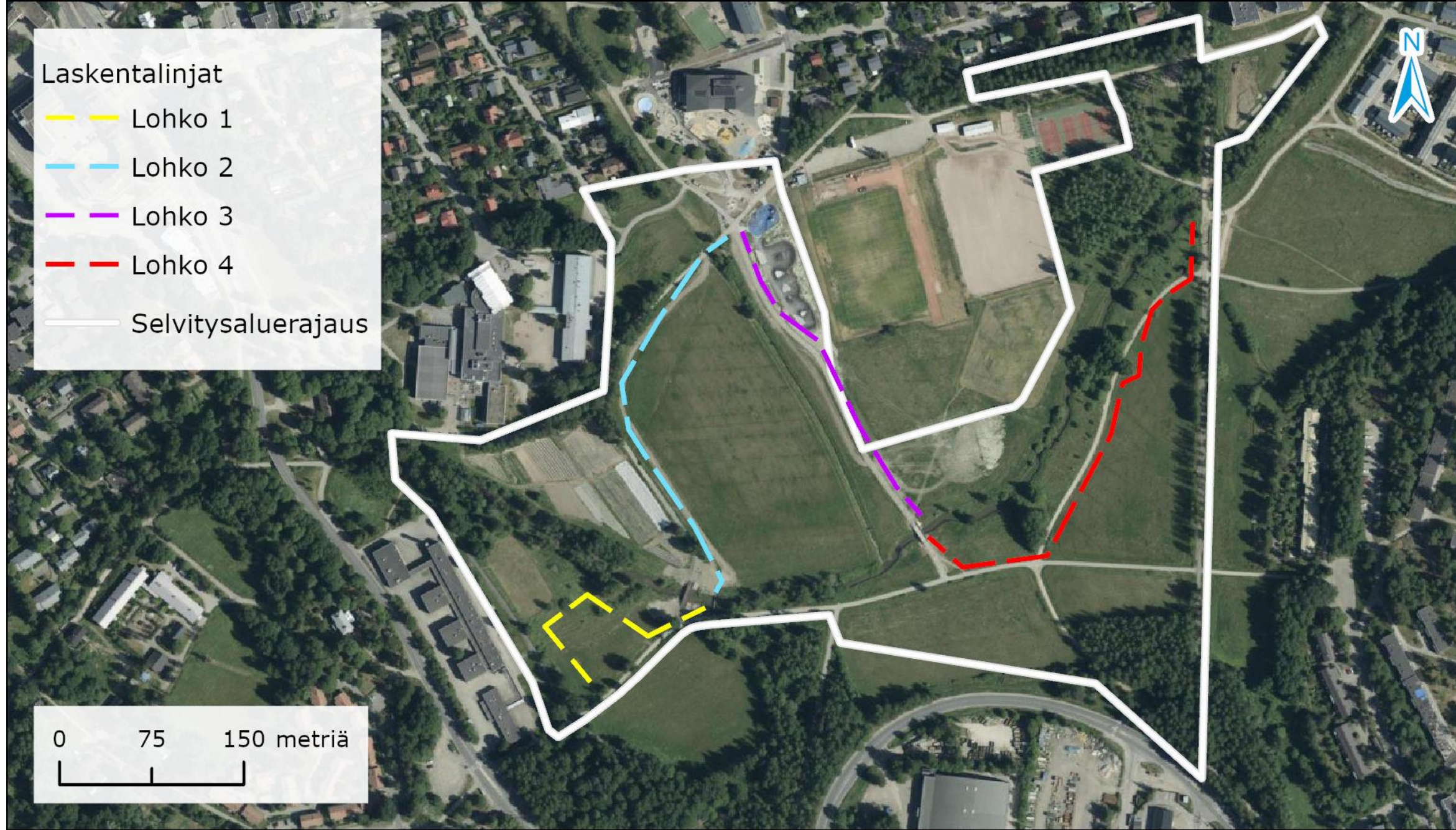
Puiston alueelta löytyy jokseenkin vähän kuivia ja paahteisia kivennäismaata paljastavia rinteitä, jotka voisivat tarjota pesäpaikkoja tällaisilla paikoilla viihtyville lajeille, mutta yleisesti ottaen puisto on pölyttäjien lisääntymiseen liittyvien tarpeiden osalta melko monimuotoinen. Pölyttäjille tärkeiden kukkakasvien osalta Longinojanpuistossa on paljon hyviä mesi- ja siitepölykasveja, joista mainittakoon esimerkiksi keltamaite, ohdakkeet, kyläkarhiainen, kaunokit, apilat, pähkämöt, peipit, pillikkeet, niittynätkelmä, virnat, peltosaunio, siankärsämö ja pietaryrtti. Näiden kasvilajien säilyttäminen ja lisääminen puiston hoidon avulla on tärkeää pölyttäjien huomioimiseksi.

Hyönteislaskenta

Pölyttäjäselvityksen yhteydessä sattumalta havaittu, tiukasti suojeltu idänkirsikorento kertoo osaltaan Longinojan luontoarvoista. Jotta idänkirsikorentoa olisi mahdollista huomioida Longinojanpuistossa ja erityisesti ojaympäristön alueella tarkemmin, lajin esiintymistä alueella olisi selvitettävä erikseen, mikäli ojaympäristöön olisi kohdistumassa maankäytöllisiä muutoksia. Idänkirsikorento on kuitenkin haastava laji selvittää, sillä se talvehtii aikuisena ja lähtee lentoon jo varhain keväällä, kun aurinko alkaa lämmittämään, joten paikalle osuminen juuri oikeaan aikaan on usein vaikeaa. Lajia voi tavata alkukesästä lisääntymisalueilta ja syyspuolella näiden alueiden lähistöstä sekä paikoilta, johon laji asettuu talvehtimaan.

Kuvaaja Jani Järvi

Silmälläpidettävien ja harvinaisten
pölyttäjien havainnot

● 2.7.2025

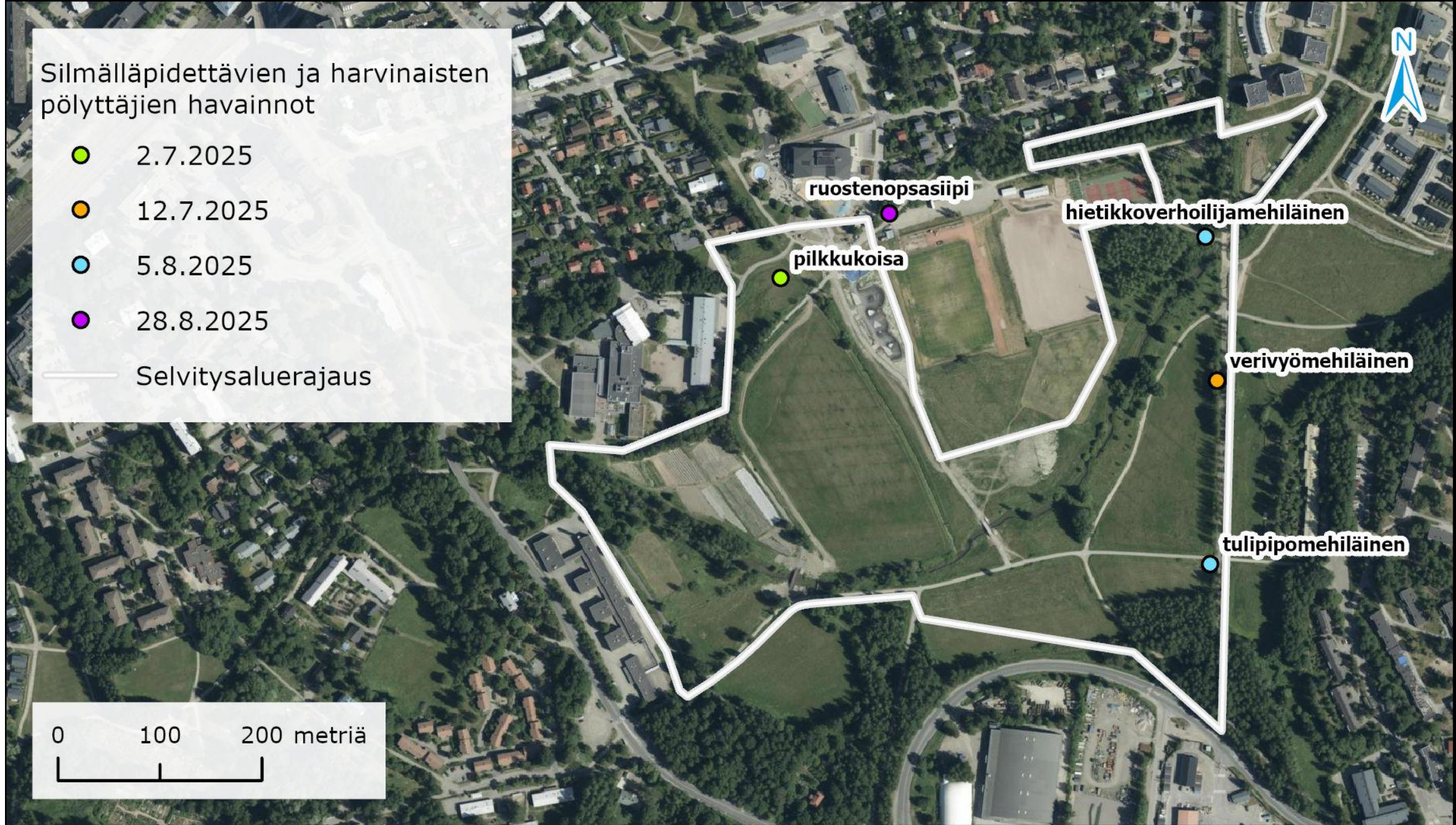
● 12.7.2025

● 5.8.2025

● 28.8.2025

— Selvitysaluerajaus

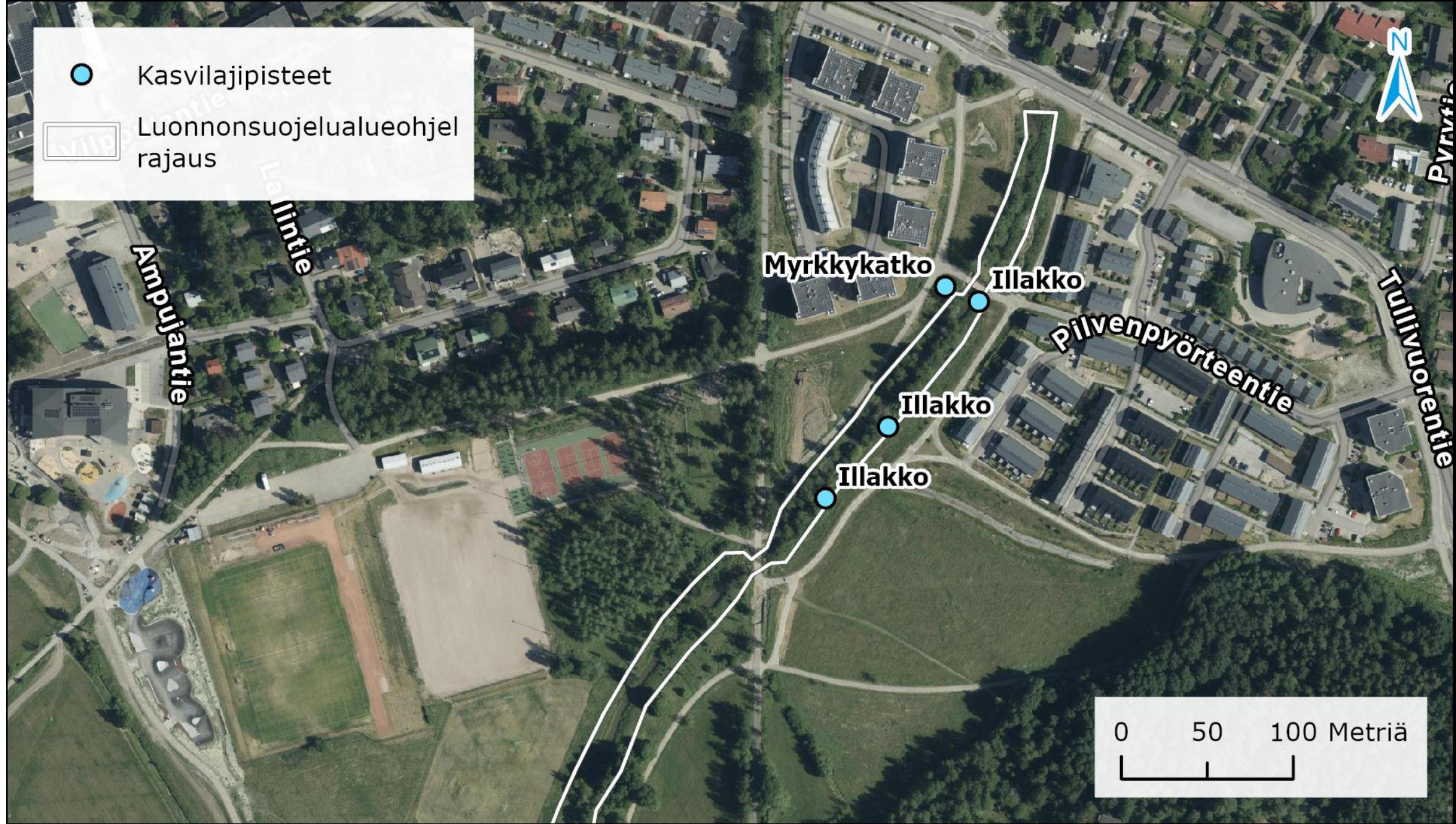
0 100 200 metriä

Uhanalaiset ja huomionarvoiset kasvilajit

Selvitysalueelta havaittiin Helsingin kaupungin muuten huomionarvoisten lajien luetteloon kuuluvaa lehtokuusamaa (*Lonicera xylosteum*) luontotyyppikuvioilta 62, 78 ja 79. Näiden kuvioiden lehtokuusamista on kuitenkin vaikea sanoa varmuudella, ovatko ne luonnonmukaisesti alueelle levinneitä lehtoisuutta indikoivia yksilöitä vai alueelle istutuksista levinneitä kulttuurivaikutteisia yksilöitä. Etenkin kuviolla 79 lehtokuusama esiintyi niin runsaana, että on syytä olettaa sen levinneen kuviolle viereiseltä viljelypalstalta.

Muuten huomionarvoisia kasvilajihavaintoja tehtiin kahdesta lajista. Luontotyyppikuvioilla 6 ja 63 kasvoi yksittäisiä illakoita (*Hesperis matronalis*), jotka ovat luultavasti karanneita istutusperäisiä kasveja. Lisäksi kuvion 1 eteläpuolella, Longinojan yli kulkevan kävelytien laidalla havaittiin kaksi vaarallisen myrkyllistä myrkkyykatkoa (*Conium maculatum*).

3. Vieraslažit

Longinojapuiston vieraslajit

Selvitysalueelta havaittiin Helsingin kaupungin muuten huomionarvoisten lajien luetteloon kuuluvaa lehtokuusamaa (*Lonicera xylosteum*) luontotyyppikuvioilta 62, 78 ja 79. Näiden kuvioiden lehtokuusamista on kuitenkin vaikea sanoa varmuudella, ovatko ne luonnonmukaisesti alueelle levinneitä lehtoisuutta indikoivia yksilöitä vai alueelle istutuksista levinneitä kulttuurivaikutteisia yksilöitä. Etenkin kuviolla 79 lehtokuusama esiintyi niin runsaana, että on syytä olettaa sen levinneen kuviolle viereiseltä viljelypalstalta.

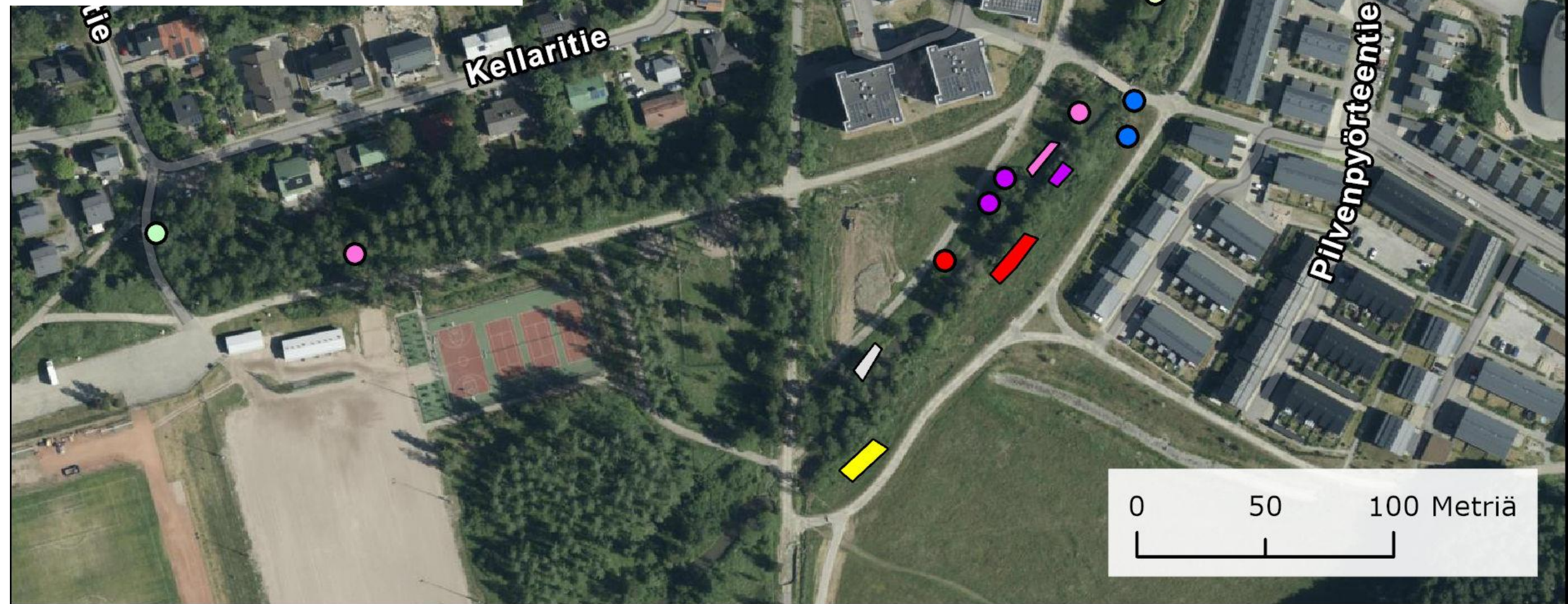
Muuten huomionarvoisia kasvilajihavaintoja tehtiin kahdesta lajista. Luontotyyppikuvioilla 6 ja 63 kasvoi yksittäisiä illakoita (*Hesperis matronalis*), jotka ovat luultavasti karanneita istutusperäisiä kasveja. Lisäksi kuvion 1 eteläpuolella, Longinojan yli kulkevan kävelytien laidalla havaittiin kaksi vaarallisen myrkyllistä myrkkyykatkoa (*Conium maculatum*).

Vieraslajialueet

- Isotuomipihlaja
- Jättipalsami
- Kanadanpiisku
- Pajuangervolaji
- Terttuselja

Vieraslajipisteet

- Isotuomipihlaja
- Japanintatar
- Jättipalsami
- Komealupiini
- Terttuselja
- Valkopajuangervo

Vieraslajialueet

- Isotuomipihlaja
- Jättipalsami
- Kanadanpiisku
- Komealupiini
- Pajuangervolaji
- Raunioyrttilaji
- Terttuselja

Vieraslajipisteet

- Amerikanlumimarja
- Isotuomipihlaja
- Japanintatar
- Jättipalsami
- Komealupiini
- Kurturuusu
- Pensasangervolaji
- Raunioyrttilaji
- Rusoamerikanhorsma
- Terttuselja

Vieraslajit,
havainnot 2025

0 50 100 Metriä

4. Suojellut eläinlajit

Suojellut eläinlajit

Longinojanpuiston ympäristössä elää useita suojeltuja lajeja.

EU:n luontodirektiivillä tiukasti suojeltuja lajeja

- Idänkirsikorento
- Saukko
- Liito-orava

Luonnonsuojelulailla suojeltu

- Kiuru, silmälläpidettävä, rauhoitettu
- Taimen, erittäin uhanalainen, rauhoitettu

Kuva Theo Therkev

Kuva Christels/Pixnio

Kuva Vastavalo

Kuva Andreas Thomas Hein

Kuva Samueles

Eläinten tarvitsemat ekologiset lokerot puistossa

Kuva Theo Therkev

Kiuru

Pesii avoimilla
niityillä ja pelloilla

Kuva Andreas Thomas Hein

Idänkirsikorento

Lisääntyy hitaasti
virtaavien vesien
vesikasvillisuuden korsissa,
elää avoimilla niityillä

Kuva Samueles

Taimen

Lisääntyy purojen
sorakoissa

Kuva Christels/Pixnio

Saukko, laaja
reviiri, kalastaa
purossa

Kuva Vastavalo

Liito-orava, pesii tikkojen
tekimissä pesäkoloissa,
liikkuu latvuksia pitkin, syö
lehtipuiden silmuja ja lehtiä

Maisemakuvat Anu Kiiskine

GreenIN
Cities